

SEKCJA: IKONOPISANIE

Mgr Katarzyna Piasecka

Absolwentka UAM w Poznaniu, kierunek: Filologia hiszpańska oraz studiów podyplomowych na kierunku Plastyka, Muzyka, Wiedza o Kulturze na WSNHiD w Poznaniu, kursów specjalistycznych z ikonopisania na Ukraińskim Katolickim Uniwersytecie we Lwowie, nauczyciel mianowany.

W czasie 11-tu lat pracy w szkole średniej budowała warsztat dydaktyczny związany z dziedziną filologiczną, sukcesywnie poszerzając pole zainteresowań i zdobywanej wiedzy o dziedziny ściśle związane ze sztuką. Nauczanie trzech przedmiotów: j.hiszp., plastyki, wiedzy o kulturze zaowocowało bogatym doświadczeniem oraz stało się wyzwaniem i inspiracją wielu ciekawych inicjatyw. Spośród nich szczególne miejsce zajmuje opieka merytoryczna i przygotowanie dwukrotnego laureata Olimpiady J. Hiszp. oraz wdrażany i nauczany przez wiele lat innowacyjny program kształcenia młodzieży pt. „Kształtowanie Przestrzeni” pod patronatem IARP-u we współpracy z architektami z Politechniki Poznańskiej.

Od 2017 w ścisłym kontakcie z UKU we Lwowie, gdzie pod okiem tamtejszych mistrzów z dziedziny ikonopisania, kształtuje i poszerza warsztat zarówno twórczy jak i merytoryczny.

Zafascynowana światem ikon, szczególnie ikoną ukraińską wywodzącą się z kręgu bizantyńsko-słowiańskiego uczestniczy w spotkaniach i współtworzy środowisko lokalnych twórców dzielących miłość i zachwyt ikoną z tego kręgu kulturowego.

Od jesieni 2019 popularyzuje i propaguje wiedzę o historii, symbolice i technice ikony MB Częstochowskiej.

Optymalna liczba uczestników: 10 os./ I grupa

Czas trwania kursu: semestr zimowy i letni

Opis zajęć:

Zajęcia bazować będą na części teoretycznej, w czasie której studenci uzyskają dawkę potrzebnej ikonopisowi wiedzy oraz kurs praktyczny obejmujący własnoręczne wykonanie ikony od momentu zagruntowania deski po etap końcowy, polegający na pokryciu gotowej pracy szelakiem.

Zajęcia przebiegać będą w stałej grupie osób, będących na tym samym poziomie technicznym. Tworzenie ikony zaczyna się od wyboru wizerunku, który studenci będą odwzorowywać.

Na każdym etapie zaawansowania prowadząca zaproponuje grupie wizerunek, poczynsz od najprostszego dla grupy początkującej po trudniejsze, bogatsze i wielopostaciowe sceny z elementami pejzażu lub też ikony zawierające dodatkowe elementy dekoracyjne, takie jak reliefy czy grawerowania.

Wybrany wizerunek zostanie przeniesiony na zagruntowaną deskę metodą przepróchy, kalki suchej lub ołówkiem. Następnie rysunek zostanie pociągnięty przygotowaną przez studentów temperą jajeczną. Technika rysunku rządzi dyscyplina równa tej stosowanej w kaligrafii. Obraz przedstawiony jest za pomocą bardzo precyzyjnych linii, dlatego ważne jest wyćwiczenie ręki aby linie były odpowiedni miękkie i płynne.

Kolejny etap polegać będzie na pokryciu złotem nimbów lub całego tła, w zależności od wybranej ikony. Na zajęciach używać do tego będziemy złota płatkowego nakładanego na mikstion. Opcjonalnie użyć można tańszego zamiennika jakim jest szlagmetal lub też złoto mineralne (sproszkowana mika w różnych odcieniach).

Dalszym krokiem będzie nakładanie kolorów. Istnieje co najmniej kilka sposobów nakładania plam barwnych, w zależności od efektu jaki się chce uzyskać. Na zajęciach studenci zostaną zapoznani z kilkoma sposobami nakładania kolorów, gdyż ikona ukraińska charakteryzuje się bogactwem użytych środków malarskich

a pożądanym efektem jest świetlistość barw. Uzyskuje się ją poprzez wielość lekkich, laserunkowych warstw, które umożliwiają światłu przeniknięcie przez poszczególne powłoki i uzyskanie niezwykłego efektu wizualnego.

Kolejnym etapem jest nałożenie świateł dających efekt trójwymiarowości oraz w końcowej fazie blików, tak charakterystycznych dla malarstwa ikonowego.

Na samym końcu studenci dodadzą napisy czyli imiona przedstawionych świętych lub nazwę sceny biblijnej oraz gotową pracę zabezpieczą szelakiem.

Teoretyczne podstawy ikonopisania obejmować będą zagadnienia z historii, techniki, symboliki ikony ze szczególnym uwzględnieniem kanonu bizantyńskiego i specyfiki ikony ukraińskiej.

Zakres tematów wchodzących w skład przygotowania teoretycznego:

- początki sztuki chrześcijańskiej z uwzględnieniem początków powstania ikony, okresem ikonoklazmu, Triumfu Ortodoksji
- tradycja bizantyńska jako punkt wyjścia i ośrodek z którego wywodzą się inne tradycje i szkoły ikonopisania
- najstarsze wizerunki ikonowe (klasztor św. Katarzyny na Synaju oraz inne) technika i tematyka
- kompozycja, kolorystyka, symbolika w ikonie
- różnorodność technik i tematyki ikon
- znaczenie i symbolika ikony w przestrzeni sakralnej
- wiodące dawne ośrodki i twórcy sztuki ikonowej
- przenikanie się sztuki wschodniej (ikony) i zachodniej na wybranych przykładach dzieł sztuki
- ikona współcześnie – twórcy i wybrane dzieła sztuki

Materialy zapewnione przez UAP:

deska, klej kostny, kreda szampańska, igła do szkicu na zagruntowanej desce, mikstion, szlagmetal lub złoto transferowe (za dodatkową opłatą), tempera, jajko, pędzle różnych rozmiarów, palety, szelak